

**EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI VALTIONAVUSTUKSESTA YRITYS-
TOIMINNAN KEHITTÄMISEKSI VUOSINA 2021–2028 ANNETUN VALTIONEUVOS-
TON ASETUKSEN (895/2021) MUUTTAMISESTA****1. Tausta**

Valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021–2028 annetun lain (758/2021, jäljempänä myös ”*yritystukilaki*”) 2 luvussa säädetään yrityksen kehittämisavustuksesta. Yritystukilain 7 §:n 5 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä avustuksen myöntämisen edellytyksistä ja sovellettavista valtiontukisäännöistä ja lain 8 §:n 3 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä hyväksyttävistä kustannuksista, kustannusmalleista ja avustuksen määrästä. Valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021–2028 annetun valtioneuvoston asetuksen (895/2021, *yritystukiasetus*) 8 §:ssä säädetään investointiin myönnettävän avustuksen enimmäismäärästä ja 21 §:ssä toimintaympäristön kehittämisavustuksen enimmäismäärästä.

Yritystukiasetuksen voimassa oleva tukialueita ja investointiin myönnettävän avustuksen enimmäismäärää koskeva sääntely perustuu vuoden 2021 loppuun asti voimassa olleisiin EU:n komission antamiin aluetuen suuntaviivoihin, Suomen aluetukikarttaan vuosille 2014–2021 sekä alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista annetussa laissa tarkoitetuista tukialueista vuonna 2021 annettuun valtioneuvoston asetukseen (795/2021, *tukialueasetus*), joka vastaa sisällöltään alueiden kehittämisestä ja rakennerahasto-toiminnan hallinnoinnista annetussa laissa tarkoitetuista tukialueista annettua valtioneuvoston asetusta (445/2014). Komissio on antanut uuden tiedonannon alueellisia valtiontukia koskevista suuntaviivoista (2021/C 153/01, *aluetuen suuntaviivat*), jotka tulivat voimaan 1.1.2022 alkaen. Näiden suuntaviivojen perusteella on annettu kansallisesti uusi aluetukikartta, jonka komissio on hyväksynyt. Aluetukikarttaan perustuen on valmisteltu myös uusi Euroopan unionin alue- ja rakennepoliittikan toimeenpanosta annetussa laissa tarkoitetuista tukialueista annettu valtioneuvoston asetusta (xx/2022, ”*tukialueasetus*”), minkä vuoksi on tarpeen muuttaa yritystukiasetuksen 2 §:n 4 ja 5 kohdan sisältämät viittaukset tukialueasetukseen (795/2021) viittauksiksi uuteen tukialueasetukseen.

Aluetuen suuntaviivoissa määritellään muun muassa alueelliseen investointitukeen sovellettavat tuen enimmäisintensiteetit. Suomessa tukialueet kuuluvat aluetuen suuntaviivoissa tarkoitettuihin ennalta määriteltyihin ja ennalta määrittelemättömiin c-alueisiin sekä muihin alueisiin. Tuen enimmäisintensiteetti voi aluetuen suuntaviivoissa määräytyä tavoin vaihdella riippuen siitä, onko kyse ennalta määritellyistä vai ennalta määrittelemättömästä c-alueesta vai muusta alueesta. Ennalta määritellyillä tukialueilla tarkoitetaan alueita, jotka täyttävät tietyt määritetyt edellytykset ja jotka jäsenvaltio voi sen vuoksi nimetä c-alueiksi ilman lisäperusteluja. Ennalta määrittelemättömillä alueilla tarkoitetaan alueita, jotka jäsenvaltio voi oman harkintansa mukaan nimetä c-alueiksi sillä edellytyksellä, että se osoittaa kyseisten alueiden täyttävän tietyt sosioekonomiset kriteerit. Suomessa ennalta määritellyjä c-alueita ovat Etelä-Savo, Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala, Keski-Pohjanmaa, Lappi, Kainuu ja Pohjois-Pohjanmaa. Ennalta määrittelemättömät c-alueet määritellään Suomen aluetukikartassa.

Ennalta määrittelemättömiä c-alueita, jotka jakavat maarajan ETA:n tai Euroopan vapaakauppaliiton (EFTA) ulkopuolisen maan kanssa ovat Etelä-Karjalan maakunnasta Imatra, Parikkala, Rautjärvi ja Ruokolahti sekä Kymenlaakson maakunnasta Miehikkälä ja Vironlahti. Aluetuen suuntaviivojen BKT-kriteerin perusteella ennalta määrittelemättömiä c-alueita ovat Keski-Suomen maakunnasta Jämsä, Joutsa, Luhanka, Keuruu, Multia, Kannonkoski, Karstula, Kinnula, Kivijärvi, Kyyjärvi, Pihtipudas, Saarijärvi ja Viitasaari; Etelä-Pohjanmaan maakunnasta Alavus, Kuortane, Ähtäri, Alajärvi, Evijärvi, Lappajärvi, Soini ja Vimpeli; Päijät-Hämeestä Hartola, Heinola, Padasjoki ja Sysmä sekä Pirkanmaan maakunnasta Kuhmoinen, Juupajoki ja Mänttä-Vilppula.

Aluetuen suuntaviivojen jaksossa 7.4. määritellään alueelliseen investointitukeen sovellettavat tuen enimmäisintensiteetit, joista c-alueiden enimmäisintensiteetit määritellään alajaksossa 7.4.2. Aluetuen suuntaviivoissa määritellyt Suomessa sovellettavat tukiintensiteetit pienelle, keskisuurelle ja suurelle yritykselle ovat seuraavat:

	Pieni yritys	Keskisuuri yritys	Suuri yritys
Ennalta määritellyt c-alueet (harva asutus) sekä ennalta määrittelemättömät c-alueet joilla maaraja ETA:n tai EFTA:n ulkopuolisen maan kanssa (I tukialue)	40	30	20
Muut ennalta määrittelemättömät c-alueet (II tukialue)	35	25	15
Muut alueet (III tukialue)	20	10	-

Aluetuen suuntaviivoissa määritellyt enimmäisintensiteetit ovat I ja II tukialueella 5 prosenttiyksikköä korkeammat kuin aluetuen suuntaviivoissa 2014–2021. Muiden alueiden osalta tuen enimmäisintensiteetti on samalla tasolla kuin vuosille 2014–2021 annetuissa aluetuen suuntaviivoissa. Yritystukiasetuksen säännöstä investointeihin myönnettävä avustuksen enimmäismäärästä ehdotetaan muutettavaksi siten, että avustuksen enimmäismääriä korotettaisiin vastaamaan voimassa olevissa aluetuen suuntaviivoissa määriteltyjä enimmäisintensiteettejä.

2. Ehdotetun asetuksen sisältö

Ehdotetaan, että valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021–2028 annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n 4 ja 5 kohta, 8 § ja 21 § muutettaisiin.

2 § Määritelmät

Pykälän 4 kohdassa määritellään I tukialue ja 5 kohdassa II tukialue. Mainittuihin 4 ja 5 kohtaan tehtäisiin uuden tukialueasetuksen voimaantulosta johtuvat muutokset siten, että kohdissa oleva viittaus muutettaisiin koskemaan uutta tukialueasetusta.

8 § Investointiin myönnettävän avustuksen enimmäismäärä

Pykälässä säädetään investointiin myönnettävän yrityksen kehittämisavustuksen enimmäismäärästä tukialueittain erikseen pienelle, keskisuurelle ja suurelle yritykselle

myönnettävän kehittämisavustuksen osalta. Investointiin myönnettävän avustuksen enimmäismäärät tarkistettaisiin siten, että ne vastaisivat uudistetuissa Euroopan komission alueellisten valtiontukien suuntaviivoissa (komission tiedonanto 29.4.2021, 2021/C 153/01) määriteltyjä alueellisen tuen enimmäisintensiteettejä.

Investointiin myönnettävän avustuksen enimmäismäärät porrastettaisiin jatkossakin tukialueittain sekä yrityksen koon perusteella. Porrastus perustuu komission alueellisia valtiontukia koskevien suuntaviivojen nojalla hyväksymään Suomen aluetukikarttaan. Komissio on 2.6.2022 hyväksynyt Suomen aluetukikartan vuosille 2022–2027. Aluetukikartassa määritellään, millä alueilla Suomi saa myöntää alueellista investointitukea Euroopan unionin valtiontukisääntöjen nojalla. Lisäksi aluetukikartassa vahvistetaan tukialueilla pienille, keskisuurille ja suurille yrityksille myönnettävän avustuksen enimmäismäärät.

21 § Toimintaympäristön kehittämisavustuksen enimmäismäärä

Pykälän 1 momentti säilyisi ennallaan.

Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin tiettyjen hankkeiden osalta poikkeus 1 momentissa tarkoitettuun toimintaympäristön kehittämisavustuksen enimmäismäärään. Ehdotetun 2 momentin mukaan toimintaympäristön kehittämisavustuksen enimmäismäärä voisi olla enintään 100 prosenttia, jos avustus myönnetään yritystukilain 9 §:n 1 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitettuun hankkeeseen. Mainitun 9 §:n 1 momentin mukaan toimintaympäristön kehittämisavustus voidaan myöntää voittoa tavoittelemattomille julkisille ja yksityisille yhteisöille sekä säätiöille yritystoiminnan kannalta tarpeellisiin selvityksiin (1 kohta) ja yritysten keskinäisen yhteistyön, yritysten ja korkeakoulujen sekä yritysten ja tutkimuslaitosten yhteistyön sekä elinkeinoelämäverkottuneen tutkimuksen edistämiseen (3 kohta).

Yritysten sitoutuminen elinkeinoelämäverkottuneisiin tutkimushankkeisiin niin tutkimushankkeiden sisällön määrittäjänä kuin rahoittajanakin on elinkeinoelämäverkottuneen tutkimuksen vaikuttavuuden kannalta ensiarvoisen tärkeää. Korottamalla avustuksen enimmäismäärä enintään 100 prosenttiin selvityshankkeissa ja yritysten keskinäisen yhteistyön, yritysten ja korkeakoulujen sekä yritysten ja tutkimuslaitosten yhteistyön sekä elinkeinoelämäverkottuneen tutkimuksen hankkeissa, mahdollistettaisiin erityisesti elinkeinoelämän tarpeista syntyvien vaikuttavien elinkeinoelämäverkottuneiden tutkimushankkeiden valmistelu, suunnittelu, osallistujien kokoon saaminen, toteuttaminen ja tulosten hyödyntäminen yritysten liiketoiminnassa.

Avustuksen enimmäismäärän korottaminen 2 momentissa tarkoitettujen hankkeiden osalta lisäisi myös tutkimushankkeiden kansainvälisyyttä ja tutkimustulosten hyödyntämisestä kansainvälisesti, koska valmisteluvaiheessa voidaan edellyttää kansainvälistä yhteistyötä elinkeinoelämäverkottuneessa tutkimuksessa. Yrityksillä, korkeakouluilla tai tutkimuslaitoksilla ei ole välttämättä mahdollisuutta itse rahoittaa toimintaympäristön selvityshankkeita, sillä riski varsinaisen hankerahoituksen saamatta jäämiseen on merkittävä vielä valmistelu- ja selvitysvaiheessa. Yrityksillä, korkeakouluilla ja tutkimuslaitoksilla on useita strategisia optioita valittavana tutkimusaiheista, joiden potentiaalinen hyödyntämisjänne liiketoiminnassa on useiden vuosien päässä. ELY-keskuk-

sella tulee olla riittävän hyviä kannusteita ohjata yrityksiä, korkeakouluja ja tutkimuslaitoksia käynnistämään elinkeinoelämäverkottuneita tutkimushankkeita ja niiden valmistelua kansallisesti tunnistetuilta korkean hyödyntämispotentiaalin omaavilta tutkimusalueilta, jotka eivät vielä ole innovaatiotoiminnan kannalta riittävän kypsiä käynnistymään markkinaehtoisesti.

Pykälän nykyinen 2 momentti siirrettäisiin uudeksi 3 momentiksi.

Voimaantulo

Asetus tulisi voimaan xx.xx.2022.

3 Ehdotuksen vaikutukset

Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Ehdotetulla muutoksella ei arvioida olevan vaikutuksia viranomaisten toimintaan.

Vaikutukset yritysten toimintaan

Investointiin myönnettävän yrityksen kehittämisavustuksen enimmäismäärien korottamisen nykyisistä enimmäismääristä arvioidaan vaikuttavan jonkin verran yritysten hankkeiden toteuttamiseen joko niin, että hanketta ei toteutettaisi suunnitellusti lainkaan ilman korotettua avustusta tai korotetun avustuksen myöntäminen mahdollistaisi hankkeen toteuttamisen laadullisesti korkeatasoisempana, laajempaan tai nopeammassa aikataulussa.

Toimintaympäristön kehittämisavustuksen enimmäismäärän korottaminen enintään 100 prosenttiin selvityshankkeissa ja yritysten keskinäisen yhteistyön, yritysten ja korkeakoulujen sekä yritysten ja tutkimuslaitosten yhteistyön sekä elinkeinoelämäverkottuneen tutkimuksen hankkeissa arvioidaan vaikuttavan erityisesti elinkeinoelämän tarpeista syntyvien vaikuttavien elinkeinoelämäverkottuneiden tutkimushankkeiden valmisteluun, suunnitteluun, toteuttamiseen ja tulosten hyödyntämiseen yritysten liiketoiminnassa.

Taloudelliset vaikutukset

Ehdotetulla asetusmuutoksella ei ole vaikutuksia, jotka kasvattaisivat yrityksen kehittämisavustuksiin tai toimintaympäristön kehittämisavustuksiin osoitetun määrärahan tarvetta, eikä asetusmuutos edellytä näihin avustuksiin osoitetun myöntövaltuuden kasvattamista. Kehittämisavustukset myönnetään annetuissa talousarviossa hyväksytyjen määrärahojen puitteissa. Avustukset myönnetään momenttien 32.30.42 (yritysten kehittämisohjelmien tukeminen) ja 32.30.64 (EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja muihin koheesipolitiikan ohjelmiin) varoista.

4 Valmistelu ja lausuntopalaute

Asetusehdotus on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä.

Ehdotuksesta pyydettiin lausunnot maa- ja metsätalousministeriöltä, oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä sekä Etelä-Savon, Hämeen, Keski-Suomen ja Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, maakuntien liitoilta, Finnvera Oyj:ltä sekä Innovaatorahoituskeskus Business Finlandilta. Lisäksi lausuntopyyntö julkaistiin lausuntopalvelu.fi -sivustolla.

Ehdotettu asetus on tarkastettu oikeusministeriön laintarkastusyksikössä.

5 Voimaantulo

Ehdotetaan, että asetus tulee voimaan xx.xx.2022.